gemeente Rheden

Initiatiefvoorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
Burgemeester	2. Leefomgeving	

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n)
n.v.t.		1

rol raad
Ter besluitvorming

Voorbereidende vergadering **agendapunt**
10 september 2024

raadsvergadering **agendapunt**
24 september 2024

onderwerp
Initiatiefvoorstel straatnaamgeving

INHOUD VOORSTEL
1 De bevoegdheid voor het vaststellen van naamgeving in de openbare ruimte aan burgemeester en wethouders te delegeren door bij separaat besluit de Verordening naamgeving en nummering (adressen) gemeente Rheden (2024) vast te stellen, onder gelijktijdige intrekking van de Verordening naamgeving en nummering (adressen) gemeente Rheden (2013);
2 Het college opdracht te geven bij nadere regels uit te werken dat bij het vernoemen van personen in de openbare ruimte diversiteit voorop staat. Hierbij wordt gekeken naar geslacht, herkomst, religie, beperking, seksuele gerichtheid, politieke voorkeur etc. Bij gelijke geschiktheid krijgen vernoemingen naar personen uit ondervertegenwoordigde groepen voorrang;
3 Het college opdracht te geven bij nadere regels uit te werken dat burgemeester en wethouders gevraagd en ongevraagd advies verkrijgen van een adviesorgaan dat met inachtneming van de volgende kaders te werk gaat:
a. het adviesorgaan maakt gebruik van input van bewoners;
b. het adviesorgaan vertegenwoordigt minimaal cultuurhistorische of ruimtelijk-historische kennis, kennis van de Nederlandse taalkunde en kennis vanuit de Rhedense samenleving.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?
In de Verordening naamgeving en nummering (adressen) gemeente Rheden staan verschillende regels en procedures vast over onder andere het proces van totstandkoming van straatnaamgeving in de gemeente Rheden. Met het intrekken en vaststellen van een nieuwe verordening wordt de bevoegdheid voor de besluitvorming omtrent straatnaamgeving gedelegeerd aan het college. De nieuwe verordening is actueel en de leesbaarheid van de verordening is verbeterd. Tot slot is het van belang in de huidige maatschappelijke context aanvullende kaders vast te stellen ten behoeve van de diversiteit van straatnamen in de gemeente Rheden.

2 Wat is de aanleiding?
Wensen gemeenteraad
Tijdens de zittingsperiode van de huidige gemeenteraad (sinds maart 2022) is er meerdere keren gesproken over straatnaamgeving. De nadruk lag daarbij op het gebrek aan diversiteit en inclusiviteit. Op 25 april 2023 leidde dit tot het amenderen van een collegevoorstel voor een straatnaam. Omdat er politieke discussie over de naamgeving was is er op 3 oktober 2023 een oriënterende vergadering over dit onderwerp gehouden. Hier zijn o.a. de volgende wensen uitgesproken:
- Minder tijd kwijt zijn aan discussies over straatnamen
- Meer oog voor diversiteit en inclusiviteit bij het toekennen van persoonsnamen in de openbare ruimte
- In stand houden van advies door externe adviseurs (zoals nu de Oudheidkundige kring doet)

Actualisatie Wet basisregistratie adressen en gebouwen
De laatste Verordening naamgeving en nummering (adressen) gemeente Rheden is vastgesteld in 2013 en vanaf 2014 in werking getreden. Per 1 juli 2018 is de Wet basisregistratie adressen en gebouwen gewijzigd. Daarom is er sinds 2018 een nieuwe model Verordening naamgeving en nummering (adressen) van de VNG gepubliceerd. Daarom dient de verordening dient geactualiseerd te worden.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
- Artikel 6 van de Wet basisregistratie adressen en gebouwen
- Artikel 147 van de Gemeentewet
- Verordening naamgeving en nummering (adressen) gemeente Rheden (2013)
- Nadere regels uitvoeringsvoorschriften naamgeving en nummering (adressen)

4 Wat willen wij bereiken?
Delegeren van besluitvorming aan Burgemeester en Wethouders
Om tegemoet te komen aan de wens om als raad minder tijd kwijt te zijn aan straatnaamgeving wordt de bevoegdheid voor het toekennen van namen aan de openbare ruimte gedelegeerd aan burgemeester en wethouders. Dit is ook conform de standaard van het VNG. Door als raad vooraf heldere kaders aan het college mee te geven over straatnamen, kan het college zelf adequaat en efficiënt nieuwe straatnaamgeving vaststellen. De doorlooptijd wordt daardoor verkort.

Representatieve en diverse straatnamen
Vrouwen en andere ondervertegenwoordigde groepen zijn veel minder aanwezig in de straatnamen van de gemeente Rheden. Door bij vernoemingen naar een persoon de voorkeur te geven aan vrouwen of andere ondervertegenwoordigde groepen, willen we de balans herstellen.

Adviesorgaan
De raad hecht aan input van bewoners en aan inhoudelijk goed advies. Een adviesorgaan kan aan deze wensen tegemoet komen. Daarnaast formaliseren we hiermee de rol die de Oudhuidkundige Kring nu vervult en borgen we het historische advies voor de toekomst. Daarnaast is expertise nodig op het gebied van de Rhedense samenleving, omdat daarmee beter invulling gegeven kan worden aan de wens voor meer diversiteit. Maar ook juist wanneer geen personen vernoemd worden is deze expertise waardevol. Ten slotte is kennis van de Nederlandse taal nodig om correct te formuleren. Gezamenlijk geven deze invalshoeken een compleet beeld voor juiste naamgeving in de openbare ruimte.

Actualisatie
Door het intrekken en vervangen van de verordening is deze weer volledig accuraat ten opzichte van de huidige wet- en regelgeving. Daarnaast verbetert het de leesbaarheid en begrijpbaarheid van de verordening.

5 Wat gaan wij ervoor doen?
Na vaststelling van nieuwe verordening en de aanvullende kaders door uw raad zal het college de Nadere regels uitvoeringsvoorschriften naamgeving en nummering (adressen) aanpassen. Hier heeft de raad verder geen rol in.

Het college is daarnaast aan zet om een adviesorgaan vorm te geven met de genoemde expertises. Ook dat kan verwerkt worden in de Nadere regels.

6 Wat zijn de financiële consequenties?
N.v.t.

7 Wat zijn de risico's?
De raad delegeert met dit besluit de bevoegdheid aan burgemeester en wethouders. Echter is de organisatie van deze delegatie daarmee nog niet neergezet. Risico is dat in de tijd van uitwerking van Nadere regels en het instellen van een adviesorgaan en toch straat- of andere namen nodig zijn. De bevoegdheid ligt dan al wel bij het college. Wij denken dat het risico klein is dat daardoor namen vastgesteld worden die de raad niet wenst. Het college moet binnen de kaders van de verordening en dit besluit werken.

Er is kans dat (via het adviesorgaan) initiatieven vanuit de samenleving komen die niet conform onze kaders zijn. Echter kan een adviesorgaan juist een goede afweging maken. Waar voorheen de gemeenteraad deze initiatieven moest afwegen kan dat nu onafhankelijk met verschillende expertises worden gedaan. En ook het college zal met een besluit de namen moeten toetsen aan de gestelde kaders. Ten slotte worden collegebesluiten ook (achteraf) met de raad gedeeld. Dus de raad kan zijn controlerende taak hier uitvoeren.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

Dit voorstel is ontstaan na diverse raadsdebatten en een oriënterende vergadering over dit onderwerp. Daar zijn de diverse wensen gehoord. Via dit voorstel willen we aan de verschillende wensen uit de raad tegemoet komen.
Het definitieve advies is conform artikel 147a, lid 4 Gemeentewet (wensen en bedenkingenprocedure) voor een zienswijze bij het college neergelegd. Het college heeft gemeend geen zienswijze mee te willen geven (bijlage 3).

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Het besluit wordt na vaststelling digitaal bekendgemaakt en treedt in werking op het moment van publicatie in het elektronische gemeenteblad. De verordening is daarna digitaal raadpleegbaar via de website https://lokaleregelgeving.overheid.nl.
Daarnaast wordt belangrijke informatie voor onze inwoners op onze website geactualiseerd en wordt er een persbericht uitgedaan over de nieuwe regels over de totstandkoming van straatnaamgeving in gemeente Rheden. Voorgesteld wordt te communiceren over het instellen van het adviesorgaan en de werving van de leden.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

Ja, vier jaar na intreding van de nieuwe verordening en beleidsregels moet bekeken worden hoe het staat met doelen zoals beschreven bij wat willen we bereiken. Deze korte evaluatie wordt gedeeld met de gemeenteraad. Mocht de raad ontevreden zijn met de wijze waarop het college de bevoegdheid uitoefent om namen aan de openbare ruimte toe te kennen, dan kan de raad de delegatie geheel of gedeeltelijk intrekken (art. 10:18 Awb).

Marloes van de Kolk en Jelte Kolkman,
Velp, 21 augustus 2024

BIJLAGEN

1. Ontwerp raadsbesluit
2. Verordening naamgeving en nummering (adressen) gemeente Rheden
3. Collegevoorstel d.d. 20 augustus 2024